



**Jiráskovo
náměstí ožívá**
► **strana 2**



**Domovinka
vydala kalendář**
► **strana 3**



**Plzeň
si připomene
Václava Havla**
► **strana 7**

Užijte si advent i Vánoce

Město Plzeň přeje svým obyvatelům především pevné zdraví a také, aby si užili klidný adventní čas, šťastně prožili vánoční svátky se svou rodinou, svými blízkými i přáteli a s chutí vstoupili do roku nového, v němž je čeká, jak pevně věříme, hodně štěstí a úspěchů.



Foto: Milan Říský

Rozhovor Zvyky a tradice se stále vyvíjejí

Etnograf Michal Chmelenský prozradil, jaké adventní a vánoční zvyky vládly na Plzeňsku

V okolí Plzně chodily Lucky se zakravenými noži, v Radobyčicích vyhazovali na Štědrý den psa z okna, lidé jedli muziku a pod vánočním stromem na plzeňském náměstí stála pokladnička Okresní péče pro mládež. Etnograf Michal Chmelenský, vedoucí Národopisného muzea Plzeňska, jež je součástí Západočeského muzea v Plzni, v rozhovoru popsal, jaké adventní a vánoční zvyky a tradice vládly v Plzni a v okolních vsích, které se později staly součástí Plzně.



„Zvyk a tradice nejsou konstantní záležitost. Vyvíjejí se a transformují, každá jejich fáze je výjimečná a svěbytná, proto nikdy nemůžeme o žádné podobě zvyku či tradice říci, že toto je jeho čistá podoba a že ostatní fáze jsou už jen jeho deformací,“ podotkl Michal Chmelenský.

Jak hluboko do minulosti máme zmapované zvyky na Plzeňsku?

V roce 1895 se v Praze konala Národopisná výstava československá a v roce

1912 byla v Plzni Národopisná výstava Plzeňska. K těmto dvěma výstavám probíhaly velké národopisné sběry a paměť lidí, kteří byli tehdy dotazováni, sahala plus minus k roku 1850. Takže máme zachycené zvyky, které vládly ve vsích v okolí Plzně v polovině 19. století. Zároveň je to však období, kdy lidová tradice byla převrstvena tím, co nabízel překotně se rozvíjející město Plzeň. Je omyl domnívat se, že lidé na venkově byli hrdí a nezdolní a nenechali se městem ovlivnit, naopak po něm pošilhávali.

Pokračování na straně 5.

Tři králové budou opět koledovat

Již 22. rokem se bude pod taktovkou Charity ČR konat Tříkrálová sbírka. Odstartuje na Nový rok a malí i velcí tři králové budou chodit koledovat až do 16. ledna. Velké plzeňské zahájení s účastí biskupa Tomáše Holuba je plánováno na 3. ledna v mázhauzu plzeňské radnice od 16 hodin.

„Smyslem sbírky je podpora charitní pomoci lidem v nouzi či v jiných náročných životních situacích, které nedokáží sami zvládnout. A právě v době probíhající pandemie lidí ohrožených nouzí přibývá. Neméně důležitý je i lidský a duchovní rozměr akce – koledníci žehnají přibýtku dárce a píší na futra dveří iniciály tří králů K+M+B, zatímco dárce svým příspěvkem do kasičky koná dobrý skutek. Jde o společnou účast na pomoci druhému,“ uvedl mluvčí Diecézní charity Plzeň Petr Šimek. Loni se organizátoři museli vypořádat s omezeními, která přinesla pandemie koronaviru. „Znovu zařadíme nové formy koledování, jako jsou statické kasičky na veřejných místech nebo koleda

on-line na www.trikralovasbirka.cz. Pro část veřejnosti jsou přístupnější a fungují i při zhoršení epidemiologické situace. Tento rok přidáme vedle bankovního převodu ještě možnost příspěvku přes QR kód a mobilní kasičky převážené autem do méně pokrytých oblastí,“ řekla koordinátorka z Diecézní charity Plzeň Helena Pachnerová. Příznivci televizní zábavy se mohou těšit na tradiční **Tříkrálový koncert**, který uvede Česká televize 9. ledna nového roku od 18 hodin. Vystoupí například Tata Bojs.

Lidé, jimž je myšlenka Tříkrálové sbírky blízká, se mohou zapojit jako koledníci, vedoucí tříkrálových skupinek, přispěvatelé, ale také mohou nabídnout nové místo pro umístění statické kasičky. Zájemci se mohou hlásit na telefonech **731 433 015** nebo **731 591 852** či e-mailech helena.pachnerova@dchp.charita.cz nebo eva.karasova@dchp.charita.cz. „Za veškeré zapojení do organizace a podporu Tříkrálové sbírky, a tím i služeb pomoci lidem, nesmírně děkuji,“ řekl Jiří Lodr, ředitel Diecézní charity Plzeň. (red)

Jiráskovo náměstí ožívá

Město při revitalizaci této lokality spolupracuje s Nadací Proměny Karla Komárka

Plzeň společně s partnery Městským obvodem Plzeň 2-Slovany, Nadací Proměny Karla Komárka, Pěstuj prostor, Masarykovou ZŠ Plzeň, Akademií nadání a dalšími připravily během celého roku 2021 mnoho akcí, které oživily prostor Jiráskova náměstí na Slovanech a zároveň otevřely veřejnosti běžně nepřístupnou klášterní zahradu.

Víkend otevřených zahrad

První akcí na Jiráskově náměstí po covidové pauze se stal Víkend otevřených zahrad 11. a 12. června. Masarykova ZŠ připravila program a otevřela zahradu dominikánského kláštera. Na děti čekala stopovačka, připravená byla výstava o vodě i komentovaná prohlídka o historii Jiráskova náměstí. Víkend otevřených zahrad na Jiráskově náměstí navštívilo několik stovek lidí. V rámci víkendu byla také zahájena výstava Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně Voda spojuje, která byla k vidění až do září.

Olympiáda na Jiráskově náměstí

Ve čtvrtek 17. června ožilo Jiráskovo náměstí díky olympiádě, kterou pořádala Akademie nadání. Během odpoledne si děti, teenageři i dospělí vyzkoušeli mnoho sportovních aktivit a her. Vzhledem k tropickému počasí připravili božkovští hasiči pro malé i velké sportovce příjemné osvěžení v podobě vodní clony. Účast byla obrovská. Sportovalo několik stovek dětí i dospělých.



Jiráskovo náměstí během roku 2021 ožilo řadou akcí, na nichž se sešli nejen obyvatelé z jeho okolí. Snímek je z letošních Plzeňských oslav vzniku republiky. Foto: Miroslav Chaloupka

Jiráskovo náměstí žije. Léto ještě nekončí

Náměstí žilo i na podzim. V parku na Jiráskově náměstí připravila Akademie

nadání 16. září akcí Jiráskovo náměstí žije. Léto ještě nekončí. Program vyvrcholil vystoupením holandského kytaristy a zpěváka Jeroena Smity.

Stezka Z Hamburku na Petrohrad zavedla až na Jiráskovo náměstí

Město Plzeň chtělo občanům přiblížit opomíjenou čtvrt Petrohrad, proto připravilo se spolkem Pěstuj prostor téměř tříkilometrovou trasu, která provedla po důležitých místech a upozornila na události a osobnosti spjaté s touto lokalitou. Stezka končila na Jiráskově náměstí a bylo možné ji projít po celý říjen.

Masarykova základní škola slavila 100 let od položení základního kamene

Masarykova ZŠ si v sobotu 2. října připomněla 100 let od položení základního kamene. Tohoto slavnostního aktu se dne 2. října 1921 zúčastnil sám prezident Tomáš Garrigue Masaryk, který povolil škole již v červnu 1923 užívat čestného názvu ZŠ Masarykova. Program nabídl historický exkurz o vzniku školy, vystoupení školního pěveckého sboru Beránci i sázení bílých a červených chryzantém skauty. Pěstuj prostor připravil dvě komentované prohlídky školy s architektem Petrem Klímov.

VÝZVA PRO ORGANIZACE

Máte zájem v roce 2022 uspořádat zajímavou akci na Jiráskově náměstí společně s městem Plzní a Nadací Proměny Karla Komárka?

Své nápady můžete zaslat do konce března příštího roku na e-mail jn@plzen.eu. Na stejnou adresu můžete zasílat i své dotazy.

Plzeňské oslavy vzniku republiky

Město Plzeň ve spolupráci s Nadací Proměny Karla Komárka a plzeňskou pobočkou Paměti národa rozšířilo letošní program Plzeňských oslav vzniku republiky i na Jiráskovo náměstí. Navštěvníci se zde seznámili prostřednictvím debat, vzpomínek pamětníků, filmů a workshopů pro děti s minulostí i budoucností náměstí a navštívili i klášterní zahradu.

Veškeré vstupy na akce byly zdarma.

Město Plzeň společně s Nadací Proměny Karla Komárka připravuje zcela zásadní proměnu prostoru. Změní se Jiráskovo náměstí a otevře se klášterní zahrada. Realizace projektu za desítky milionů korun by měla začít v roce 2023. Nadace Proměny přispěla na obnovu částkou 25 milionů korun.

Parkovné je možné platit z mobilu

Plzeň od listopadu rozšířila nový způsob evidence a úhrady parkovného pomocí aplikace ParkSimply Plzeň, a to z centra i do dalších šesti parkovacích zón ve městě. Řidiči tak mohou pomocí aplikace platit po celé metropoli parkovné bez čekání a také si například prodloužit parkovací oprávnění odkudkoliv. Při elektronické koupi virtuálního parkovacího lístku zadají registrační značku vozidla (SPZ). Další novinkou je, že rezidenti a předplatitelé mají možnost zakoupit si parkovací karty přes e-shop na adrese www.parkingplzen.cz.

Všechny parkovací lístky nebo karty zakoupené elektronicky jsou vázány na

registrační značku vozidla, a to vzhledem k jednotné evidenci pro přehlednou kontrolu úhrady parkovného. Nově je kompatibilní též s motocykly a skútry, pro jejich majitele tak končí zákaz stání, který platil proto, že nemohli splnit nařízení o umístění dokladu za předním sklem vozidla. Kromě toho jsou parkovací oprávnění zakoupená elektronicky šetrná k životnímu prostředí tím, že nevyžadují papírovou či plastovou podobu. Velkou výhodou nového systému platby pomocí ParkSimply Plzeň je také to, že umožní prodloužit dobu parkovného odkudkoli, aniž by si řidič musel fyzicky vyzvednout lístek z automatu. „Aplikace dokonce svého majitele upozorní, když

se blíží konec platnosti parkovacího oprávnění prostřednictvím notifikace v mobilu. ParkSimply Plzeň navíc disponuje bezpečnou městskou platební bránou s možností zapamatování platební karty pro opakované použití. Platbu lze provést rychle na jedno kliknutí využitím takzvané One Click metody,“ vysvětlil ředitel Úseku rozvoje Správy informačních technologií města Plzně Tomáš Benedit.

Parkovací systém přináší od listopadu novinky i pro držitele rezidenčních a předplatitelských karet. „Ti mohou nově zakoupit parkovací karty přes zákaznickou samoobsluhu na adrese www.parkingplzen.cz. Registraci svého

vozidla tak provedou z pohodlí domova či kanceláře, nebudou již muset osobně podávat žádost v Zákaznickém centru Plzeňských městských dopravních podniků na Denisově nábřeží. Také při použití samoobsluhy dochází k ověření identity žadatele a údajů o vozidle v registru. V tomto případě vzdáleně, a proto e-shop mohou využít jen žadatelé v roli vlastníka nebo provozovatele vozidla. Další výhodou elektronického zakoupení rezidenční či předplatitelské parkovací karty je upozornění na konec předplacené doby, kterou e-shop zašle majiteli na e-mail,“ doplnil Pavel Netolický z Plzeňských městských dopravních podniků, které parkovací systém v Plzni spravují. (red)

Plzeň nabízí řadu možností očkování proti nemoci covid-19

Obyvatelé Plzně mají řadu možností nechat se naočkovat proti onemocnění covid-19, ať již jde o první, druhou nebo třetí posilující dávku. Některá centra jsou otevřena i v odpoledních hodinách nebo o víkend.

V Plzni jsou očkovací místa na EUC klinice na Denisově nábřeží, na poliklinice AGEL ve Švihovské ulici, ve Fakultní nemocnici Plzeň na Borech (dětí mladší 16 let jsou pak očkovaní na Lochotíně v Ústavu imunologie a alergologie), v nemocnici PRIVAMED v Kotíkovské ulici a ve Zdravotním ústavu Plzeň v ulici 17. listopadu.

Právě EUC klinika na Denisově nábřeží očkuje i bez předchozí registrace, k výběru jsou vakcíny Pfizer, Janssen i Moderna a očkování zde probíhá každý den včetně sobot a nedělí vždy od 8 do 16 hodin.

Některá ostatní centra očkují jen po předchozí registraci.

Všechny potřebné informace najdou zájemci na webech jednotlivých zařízení.

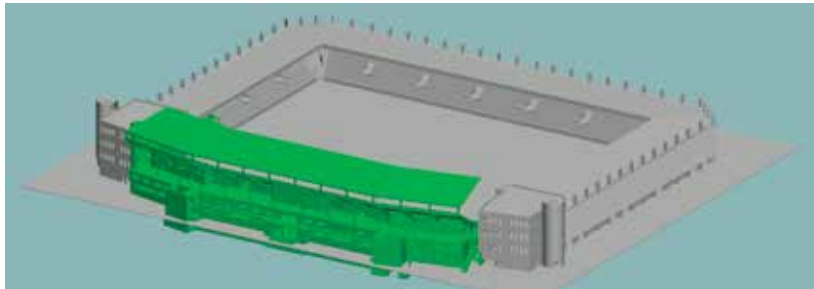
Všemi schválenými vakcínami mají prioritně očkovat praktičtí lékaři a pediatři.

Plzeň má své digitální dvojče

Před rokem spustilo město takzvané digitální dvojče, projekt, díky němuž má přesný 3D model. S jeho pomocí je možné efektivně modelovat situace, které mohou nastat, a to v mnoha oblastech života. Nejvýraznější posun učinili odborníci v oblasti bezpečnosti. Sestrojený unikátní 3D model fotbalového stadionu ve Štruncových sadech. „Představme si například požár na stadionu. Naším cílem je, aby velitel díky modelu, který bude mít okamžitě dostupný, dokázal zobrazit podrobně vnitřek budovy a zvolit tu nejlepší strategii zásahu. To znamená, aby měl přehled například o tom, kudy v daném místě vedou sítě, elektrina, plyn, aby si dokázali změnit během pár kliknutí dveře a podobně. Aktuálně jsme ve fázi, kdy shromažďujeme požadavky složek IZS

Digitální dvojče obsahuje modely budov, terénu, povrchu i stromů. Tato data se dají dále využít například při plánování další výstavby, může se s nimi pracovat v oblastech dopravy, životního prostředí, podpory turismu a podobně.

Nejhmotatelnějším počinem je zatím unikátní 3D model stadionu ve Štruncových sadech. „Představme si například požár na stadionu. Naším cílem je, aby velitel díky modelu, který bude mít okamžitě dostupný, dokázal zobrazit podrobně vnitřek budovy a zvolit tu nejlepší strategii zásahu. To znamená, aby měl přehled například o tom, kudy v daném místě vedou sítě, elektrina, plyn, aby si dokázali změnit během pár kliknutí dveře a podobně. Aktuálně jsme ve fázi, kdy shromažďujeme požadavky složek IZS



Takto vypadá digitální model plzeňského fotbalového stadionu.

Zdroj: SITMP

a snažíme se nastavit míru detailu modelu, aby pro ně byl co nejprínosnější. Věříme, že vše klapne a podaří se vytvořit řešení, které by bylo možné šířit i do dalších měst,“ vysvětlil Luděk Šantora, ředitel Správy informačních technologií města Plzně (SITMP).

Do projektu digitálního dvojčete jsou zapojeni zahraniční partneři a problematiku společně řeší odborníci napříč Evropskou unií. Plzeň s projektem DUET získala prestižní mezinárodní ocenění World Smart City Awards. (red)

Domovinka vydala kalendář. Hlavní roli hrají její senioři

Je čas se smát, je mottem fotografického cyklu vrchní sestry Olgy Čechové

Velkým koníčkem Olgy Čechové, vrchní sestry denního a týdenního stacionáře pro seniory v organizaci poskytující sociální služby – Domovinka Plzeň, je fotografování. Před několika lety se její koníček a práce protnul. V Domovince totiž vznikl nápad vydávat benefiční kalendář, a tak se modely a modelkami Olgy Čechové stali její klienti ze stacionáře.

„Letošní kalendáře, stolní i nástěnné, vydáváme s podtitulem Je čas se smát,“ uvedla manažerka projektu Tereza Klausová. Upřesnila, že vydáno je 500 kusů stolních a 300 kusů nástěnných kalendářů. Výtěžek z jejich prodeje je určen na nákup vybavení či nákup služeb, které klienti Domovinky potřebují.

Křest kalendáře na rok 2022 se konal v říjnu v plzeňské Staré synagoze. Kalendáře je možné zakoupit prostřednictvím webu domovinka.cz, v horní liště je sekce s názvem Projekty a po jejím rozkliknutí se objeví nápis Kalendář 22. Nástěnný kalendář stojí 200, stolní 150 korun.

Domovinka pomáhá na území Plzně již více než dvě desítky let. V roce 1998 ji založila Bohumila Hajšmanová, která ji vede dodnes. Začínala v terénu ještě s jednou kolegyní. Dnes má organizace přes 40 zaměstnanců a poskytuje sociální služby na území města Plzně a v okrese Plzeň-jih. Domovinka také provozuje týdenní stacionář, v němž mají domov senioři, kteří již nemohou ze zdravotních důvodů žít sami. Její denní stacionář pak především odlehčuje rodinám, které o svého blízkého doma denně pečují. Velkému zájmu se těší terénní pečovatelská služba, která oddaluje nebo eliminuje nutnost umístění seniorů do pečovatelských zařízení. Pečovatelky Domovinky navštěvují klienty i několikrát denně. (haj)



Ukázka z kalendáře, který vydala organizace Domovinka na rok 2022.

Foto: Olga Čechová

Konference o domácím násilí

Šance řešit tuto společně je název konference o domácím násilí, která se pod záštitou města Plzně uskutečnila 4. listopadu v Moving Station.

„Konference vytvořila prostor pro odbornou diskusi nejen o domácím násilí jako takovém, ale hlavně o možnostech intenzivnější a efektivnější spolupráce mezi všemi aktéry v Plzeňském kraji, kteří se jím zabývají,“ uvedl Aleš Průša, vedoucí Odboru bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení Magistrátu města Plzně.

Na konferenci přijali pozvání odborníci z různých sfér, kteří se profesně zabývají prací s násilím. Dorazili zástupci Probační a mediační služby, organizací ROSA, Bílý kruh bezpečí, Konsent, Poradny pro ženy a dívky, ale také Policie ČR, sociálního odboru města či advokátů. Součástí konference bylo představení jednotlivých organizací. Následovala panelová diskuse na téma práce s oběťmi domácího násilí, v níž diskutující nastínil možnosti pomoci z hlediska svých pravomocí, kompetencí a dovedností. Společně hledali, jak se vzájemně co nejlépe doplnit, aby podpora byla komplexní a neopomněla se žádná oblast pomoci, od sociální, psychologické, zdravotní až po tu právní. Konferenci pak uzavřely workshopy. Ty se věnovaly zvládání vzteku a práci s agresí ve výchově. Promítal se také animovaný film Zuřivce norské organizace ATV, který se používá v mnoha odvětvích práce s násilím.

„Konference se zúčastnilo celkem 93 lidí. Počet nás příjemně překvapil, včetně toho, že mnoho účastníků zůstalo i na dobrovolné odpolední workshopy. Reakce lidí byly velmi pozitivní,“ doplnila Andrea Gregorová z odboru bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení.

Domácí násilí je celospolečenské téma a má velké negativní dopady na ty, kteří jsou mu vystaveni. Díky intimnímu prostředí, ve kterém probíhá, je obtížné zjištělné a často zůstává skryto. Plzeň si je této skutečnosti dobře vědoma, před touto problematikou nezavírá oči a chce ji řešit **SPOLEČNĚ**. Konference se uskutečnila ve spolupráci s organizacemi Člověk v tísni, Liga otevřených mužů a Diakonie Západ.

Město změnilo systém financování sociálních služeb

Místo dosud poskytovaných jednoletých dotací město vyhlásilo dotační program na čtyřleté období 2022–2025. Poskytovatelé sociálních služeb na území Plzně či v jejím bezprostředním okolí získají větší finanční jistoty a možnost dlouhodobějšího plánování.

„Víceleté kofinancování sociálních služeb považují za krok správným směrem. Po možnosti využít část prostředků mezi jednotlivými službami se jedná o další vstřícné gesto směrem k poskytovatelům ze strany města Plzeň. Dává nám to určitou jistotu a umožňuje plánovat s výhledem na

více než jeden rok,“ uvedl Petr Moravec, ředitel neziskové organizace Ledovec, která nabízí lidem s duševním onemocněním a/nebo mentálním handicapem z plzeňského regionu podporu při udržování a zlepšování kvality jejich života v běžných podmínkách. Dodal však také, že na druhou stranu by ještě uvítal nějaký nástroj, který zohlední nárůst cen a mezd, ke kterému v daném období dojde a nelze je při přípravě žádosti předvídat.

„Za organizaci Ponton tuto změnu vítáme. Umožní nám například lépe plánovat investice,“ podotkl ředitel Pontonu Jakub Václavů. „Především ale tento krok zvýší

stabilitu tým, že poskytovatelé služeb budou vědět, na čem výhledově jsou, a že rok od roku nehrozí výpadek financování. Z hlediska celkových nákladů se město podílí na provozu našich služeb sice jen menší měrou oproti finančním prostředkům ze státního rozpočtu, ale alespoň víme, že peníze od města budou. Město tím také dalo najevo, že si sociálních služeb váží a počítá s nimi,“ dodal ředitel organizace, která v Plzni poskytuje sociální nízkoprahové služby a vytváří vzdělávací programy pro děti, mládež a rodiny v těžkých sociálních situacích.

Podobně mluví i ředitelka Společnosti Tady a Teď Michaela Stehlíková: „Víceleté

financování sociálních služeb a programů je strategické pro všechny aktéry – město, klienty i organizace, protože napomáhá k dlouhodobému plánování služeb, jejich zkvalitňování, vyhodnocování a zefektivňování s ohledem na vývoj situace. Těžit z tohoto rozhodnutí města budou všichni a jsem ráda, že se Plzeň vydala v tomto ohledu progresivním směrem. Nutno však dodat, že hlavní zdroj financování sociálních služeb je na Plzeňském kraji a věřím, že i on najde odvahu jít tímto směrem.“ Společnost Tady a Teď napomáhá sociálně vyloučeným jednotlivcům a rodinám v přístupu ke společenským zdrojům a příležitostem. (haj)

Nováček hlásí: Pohyb mezi pavilony je teď pro klienty komfortnější

Město Plzeň investovalo více než 25 milionů korun do rekonstrukce spojovacích chodů v areálu Domova pro osoby se zdravotním postižením Nováček a do přístavby skladu a multifunkční místnosti. Díky tomu mají klienti domova i jeho personál snazší pohyb mezi jednotlivými objekty i vhodné místo ke společnému setkávání.

„Všechny úpravy nám moc pomohly. Naše zařízení se skládá z pěti pavilonů a perso-

nál musí denně zajistit pohyb klientů mezi nimi, neboť v jednotlivých objektech se nachází například škola, rehabilitace, terapeutické dílny a podobně. Spojovací krčky nebyly vytápěné, zatékalo do nich, a navíc je mezi jednotlivými pavilony výškový rozdíl. To vše je díky rozsáhlé rekonstrukci odstraněno a klienti domova i personál mají při pohybu mezi jednotlivými objekty větší komfort,“ uvedla vedoucí Domova Nováček Věra Kotrbatá. „Po několika týdnech provozu je už jasné,

že nemusíme v zimě oblékat naše klienty do bund, svetřů a šál, když je doprovázíme do školy, do jídelny nebo na rehabilitaci. A vyrovnání výškových rozdílů je úlevou pro naše pečovatelky. Moc vítáme i nový multifunkční sál. Ten nám chyběl. Pro naše klienty se v něm budou konat třeba divadelní představení nebo koncerty. Využijeme ho i ke cvičení uživatelů nebo školení našich zaměstnanců,“ vysvětlila.

Domov pro osoby se zdravotním postižením Nováček je součástí Městského

ústavu sociálních služeb města Plzně, jenž je městskou příspěvkovou organizací. V Nováčku pečují o osoby ve věku 3 až 35 let se středním, těžkým a hlubokým mentálním postižením, případně kombinovaným s dalšími fyzickými či smyslovými vadami. Celková kapacita lůžek je 44. Posláním domova je poskytování pobytových sociálních služeb klientům a podpora naplňování jejich individuálních potřeb, osobních cílů a práv, rozvíjení osobnosti, seberealizace a soběstačnosti. (haj)

Pomáhající Plzeň je tady i pro cizince

Město i letos prostřednictvím magistrátního odboru sociálních služeb reagovalo na výzvu Ministerstva vnitra ČR a podalo žádost o cca 2 miliony korun do dotačního řízení Projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni 2022. Žádost obsahuje šest integračních aktivit, které mají jeden hlavní cíl – umožnit minoritní skupině cizinců žijících v Plzni bezproblémové zapojení do majoritní společnosti. Aktivitu jsou zaměřené na jazykové kurzy češtiny pro cizince (pro dospělé i děti) v několika jazykových úrovních a vyhovujících časech, integrační setkání, vzdělávání plzeňských pedagogů, kteří pracují s dětmi cizinců, a také na doučování dětí cizinců, semináře pro cizince žijící v Plzni a interaktivní aplikace, která propojí konkrétního cizince s hledanými informacemi.

Anketa Děti si podzimní měsíce ve škole užily

Ředitelů pěti základních škol zřizovaných městem Plzní jsme se zeptali, jaké byly podzimní měsíce v jejich školách. Uvedli, že byly především ve znamení snahy návratu k „normálu“, ovšem za dodržování přísných hygienických opatření. Žáci si však mohli užít řady společných aktivit včetně škol v přírodě. Pedagogové se snažili, aby se třídní, školní i zájmové kolektivy opět sžily, aby děti navázaly na zpretrhané vazby z předchozích dvou školních roků, které velmi silně ovlivnila covidová pandemie. Anketa vznikala v polovině listopadu, a je tedy ohlednutím především za letošním zářím a říjnem. Už v tomto období se však některé školy musely potýkat s nedostatkem pedagogů nebo s nákazou covidu-19 i s následnou karanténou a musely svým žákům zajistit distanční nebo hybridní výuku.



Soňa Pavelková
15. ZŠ
Do školního roku 2021/2022 jsme vstupovali s nadějí, že nás konečně čeká standardní školní rok, kdy se budeme každý

den ve škole potkávat s našimi žáky na prezenční výuce. Již první zářijové dny bylo vidět, jak moc se žáci do školy těšili na své spolužáky i na své paní učitelky. Provoz školy i školní jídelny jsme zabezpečili dle doporučení z manuálu Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy ČR tak, abychom zajistili pro žáky i zaměstnance bezpečné prostředí. Bohužel již třetí týden v září vstoupilo několik tříd do karantény, následující týden se počet tříd v karanténě ještě navýšil. Museli jsme se opět vrátit k distanční výuce, žáci i učitelé znovu využili svých zkušeností z on-line výuky v loňském roce v aplikaci Teams. V některých třídách jsme zahájili hybridní výuku, kdy jsme vyučovali žáky, kteří nemuseli nastoupit do karantény, prezenčně, ale zároveň jsme do výuky zapojili on-line i žáky, kteří zůstali doma v karanténě.

Říjen probíhal poklidně, všichni jsme si užívali prezenční výuku, ale těsně před podzimními prázdninami se nám opět vrátily karantény. Učitelé tedy opět průběžně přepínají z prezenční výuky na distanční či hybridní výuku, což je samozřejmě náročné. Doufáme, že se situace co nejdříve uklidní a budeme moci výuku doplnit i mimoškolními aktivitami. Věříme, že naše dětské pěvecké sbory si budou moci po dlouhé covidové pauze konečně zazpívat na vánočních koncertech, které nás všechny naladí na kouzelnou předvánoční atmosféru.



Hana Stýblová
ZŠ a MŠ Plzeň - Božkov
Školní rok byl zahájen testováním, ale testovali jsme PCR testy, proto zátěž na organizaci a na žáky nebyla velká. Následující

dny byly sice ovlivněny různými organizačními a hygienickými opatřeními, ale školní rok probíhal jako běžný necovidový školní rok. Do rozvrhů byla opět zařazena výuka zpěvu, tělocviku i pěveckých sborů. Žáci byli ve škole v přírodě, kde splnili výuku plavání, která v minulém roce neproběhla. Během prvních měsíců jsme pokračovali v naplňování projektu OP VVV – šablony II, žáci vyjeli na projektové dny mimo školu. Byla zahájena činnost zájmových kroužků. Od října je poskytována podpora žákům, kteří ji formou doučování potřebují. Do začátku listopadu jsme v karanténě neměli žádnou třídu, snad nám tato situace vydrží a bude stále příležitost rozvíjet žáky nejen v kognitivních znalostech, ale i v dalších dovednostech potřebných pro život.



Helena Brunclíková
Bolevecká základní škola Plzeň
Podzimní měsíce byly samozřejmě náročné na přípravu. Naši snahou bylo zajistit nadcházející školní rok s dobře fungujícími variantami výuky prezenční, distanční nebo kombinací obou. Na základě předchozích zkušeností jsme připravili

rozvrh pro všechny eventuality, stejně tak jako variantu zachování homogenních skupin s druhou alternativou, tj. s využíváním odborných učeben, kdy se žáci různých tříd spojují do skupin, stěhují se a samozřejmě se setkávají ve společných prostorách školy.

Co se týká otázky plnění mimořádných opatření, můžeme konstatovat, že na průběžné dodržování přísnějších hygienických zásad si zvykli žáci i dospělí. Mimořádná opatření se nám daří realizovat i díky Odboru školství, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Plzně, jehož snahou je obratem reagovat a poskytnout školám informace, které se týkají jejich provozu.

Testování na covid-19 na začátku školního roku dopadlo dobře, bez pozitivních výsledků testů žáků nebo zaměstnanců školy. V průběhu dalšího měsíce se pak jednalo o ojedinělé případy. Krajská hygienická stanice tak nařídila karanténu pouze u jedné třídy, kde byla ihned zahájena distanční výuka. Určitě byly poznat získané zkušenosti pedagogických pracovníků získané v minulém období.

Stejně tak jako v červnu po návratu dětí do školy na prezenční výuku i teď po prázdninách se vyučující zaměřili na soužití dětí v třídním kolektivu, na jejich psychickou pohodu i duševní zdraví. U nově vzniklých kolektivů proběhly adaptační kurzy s cílem poznat se navzájem a vyzkoušet si týmovou práci. Opět se rozběhla činnost školního žákovského parlamentu. Jako uznání aktivit našich dětí byla vybrána naše škola pro realizaci edukativního představení společnosti „Fórum pro prožitkové vzdělávání“ na téma prevence kyberšikany. Možnost dětí zapojit se do dějové linie a podílet se na změně osudu postav příběhu přispěla k posílení vazby se spolužáky, kamarády, rodinou a dalšími blízkými. Podařilo se nám obnovit spolu-

práci s mateřskými školami a svoji činnost zahájily školní kroužky.

Začátek listopadu nám však přinesl obavy ze zvyšujícího se počtu tříd v karanténě. Přesto věříme, že se nám podaří zrealizovat i další aktivity. Těšíme se na rozsvícení školního vánočního stromčku a na setkání s Plzeňany při vystoupení našeho souboru „Boleváček“.



Pavla Jedličková
28. ZŠ
Začátek nového školního roku byl na 28. ZŠ organizačně velmi náročný z důvodu velké a nečekané absence pedagogů.

Jednalo se o dlouhodobé nemoci, úrazy a OČR. V měsíci říjnu v důsledku covidu-19 postupně jednotlivé třídy a učitelé vstupovali do karantény či izolace. Pro zajištění výuky jsme měli nedostatek pedagogů. S velkým časovým i pracovním nasazením se provoz školy a vzdělávání žáků podařilo zajistit včetně plánovaného doučování žáků.

Na distanční výuku si učitelé i žáci již zvykli. Berou ji jako běžnou formu vzdělávání. Nově jsme si vyzkoušeli hybridní výuku, kdy část žáků je přítomna ve škole a zbytek třídy je do hodiny připojen online z prostředí svých domovů. Hybridní výuka je náročná nejen na zajištění kvalitní techniky, ale i na pozornost učitele, která se musí rozdělit na obě účastníky skupiny žáků.

Mnoho času zabrala komunikace s Krajskou hygienickou stanicí Plzeň, následně vytrasování žáků a přijetí potřebných organizačních změn.

Školní život s covidem-19 nám dává jistotu, že jistota není. Zvykli jsme si na

neustálé změny, přijímáme je a učíme se s nimi žít.



Antonín Herrmann
Masarykova ZŠ
Není asi žádným tajemstvím, že podzimní měsíce školního roku 2021/2022 patří k těm nejnáročnějším v historii českého školství. Jsme pochopitelně rádi, že se

žáci vrátili do školních lavic, ale musíme se vypořádat s řadou negativních jevů, které s sebou přinesla covidová doba. Je asi pravda, že si děti o něco více váží „normálního“ života, ale během téměř 18 měsíců trvání uzavření doma někteří ztratili mnoho pracovních i společenských návyků. Na nás je teď, abychom znovu od základu budovali zdravý a přátelský školní režim.

Navzdory náročným hygienickým požadavkům, testování a karanténě některých tříd se nám podařilo zrealizovat důležité akce 1. stupně: plavecký výcvik, dopravní hřiště a představení v Divadle ALFA, která našim nejmenším žákům velmi chyběla. 2. října se nám podařilo uspořádat komorní oslavu ke stému výročí založení základního kamene školy.

I na druhém stupni jsme zvládli mimoškolní exkurze menšího rozsahu. V náročných podmínkách nyní realizujeme praxi studentů FP ZČU. Ve všech ročnících se nám podařilo rozběhnout „Národní plán doučování“ pro žáky ohrožené školním neúspěchem.

Doufáme, že tyto naše aktivity jsou dostatečným důkazem toho, že se navzdory době snažíme plnit své povinnosti co nejlépe. Poděkování samozřejmě patří všem rodičům i spolupracovníkům školy, kteří plnění svých povinností chápou stejně.

Digiškola usnadňuje komunikaci mateřinek s rodiči

Plzeň konstantně pracuje na aplikování chytrých technologických řešení do běžného života. Nejnovějším příkladem je Digiškola, která usnadňuje komunikaci mezi rodiči a mateřskou školou. Je zavedena ve všech čtyřech desítkách mateřských škol, které město zřizuje. Umožňuje mezi rodiči a školkou komunikovat v reálném čase, ihned je informovat o neplánovaných událostech. Mají tak aktuální přehled o svém dítěti. Při vývoji Digiškoly bylo cílem pracovníků Správy informačních technologií města Plzně spojit do jedné aplikace více funkcí. Aplikace tak dále obsahuje evidenci dětí, kontakty na rodiče, seznam učitelů, plánování rozvrhu a výuky, tiskové a exportní výstupy jak pro vlastní potřebu, tak pro účely Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Kuchařské týmy uspěly

Kuchařské týmy ze tří plzeňských mateřských škol uspěly v celostátním klání. Jejich jídla získala na konci října v silné konkurenci čtvrtá místa v soutěži s názvem **Nejlepší kuchař/kuchařka roku 2021 ve společném stravování**, kterou pořádá Asociace kuchařů a cukrářů České republiky.

Týmy do soutěže vyslaly **22., 51. a 70. mateřská škola**. Ty svými soutěžními jídly potvrdily, že stravování dětí věnují velkou pozornost. Jídla, která připravují, jsou nutričně hodnotná a nechybí jim pestrost a skvělá chuť. Odborná porota hodnotila vzhled, chuť, nutriční hodnotu, pracnost a kreativitu pokrmů. Smyslem soutěže je ukázat, že se stravování dětí v mateřských školách věnuje velká péče a pozornost, což se promítá i do denních doplňkových jídel, jako jsou přesnídávky a svačiny.

Jídla, s nimiž zmíněné mateřinky soutěžily, jsou například linecký koláč s dýňovo-tvarohovou nádivkou a pomerančem, paštika z fazolí a pečené hlívy nebo pohankové palačinky plněné kopřivovým špenátem a ricottou.

Doubravecká škola má nový kabát

Velkou modernizaci za 56 milionů korun má za sebou **14. základní škola** v Plzni Doubravce v Zábělské ulici. Dotace z Evropské unie přerozdělovaná ministerstvem životního prostředí činila 40 procent. Rekonstrukce zahrnovala výměnu a zateplení střech všech pavilonů, kterých je celkem devět. Zateplený byly i všechny pavilony školy a následně získaly novou fasádu. Ve vnitřních atriích došlo k výměně prosklených stěn. Nové opláštění získal také objekt tělocvičny, který je využíván denně až do večera včetně víkendů. Ve všech kmenových a odborných učebnách byly instalovány rekuperační jednotky, díky nimž dochází k trvalé výměně vzduchu a zároveň technika hlídá hladinu CO₂ v učebnách. Škola aktuálně navštěvuje 622 žáků.

Den Respektuj 18! je opět v Plzni

V sobotu 4. prosince si Plzeňané opět připomenou Den Respektuj 18!, který upozorňuje na problematiku pití alkoholu u dětí a mládeže. Projekt nabízí rady i tipy nejen pro rodiče.

Projekt **Respektuj 18!** vznikl ve spolupráci města Plzně, Centra protidrogové prevence a Plzeňského Prazdroje před devíti lety. Jeho cílem je upozornit na stále vysokou toleranci pití alkoholu u dětí a mladistvých a změnit toto vnímání v české společnosti.

Projekt se zaměřuje hlavně na dospělou populaci, především rodiče dětí a mladistvých, hostinské a maloobchodní prodejce.

Nabízí konkrétní rady a tipy pro rodiče, jak o alkoholu s dětmi diskutovat, a provozatelům hospod a restaurací, jak zvládat

každodenní situace spojené s prodejem alkoholu nezletilým. Jednou z aktivit jsou i webové stránky www.respektuj18.cz.

„V letošním roce může podpořit cíl projektu každý Plzeňan nošením speciálních „respektujících ponožek“. Jak je získat? Stačí sledovat Facebook a Instagram **Plzeň.eu** a u našeho originálního Mikuláše si ponožky vyzvednout a obléci. Tím vyjádříte svůj postoj k užívání alkoholu mladistvými a zapojením se do kampaně, třeba sdílením fotografie v našich ponožkách, nám pomůžete myšlenku projektu Respektuj 18! šířit. Každý dospělý může být vzorem pro děti a mladé lidi a svým dobrým příkladem a vlastním přístupem k alkoholu může mnohé změnit,“ apelovala Andrea Gregorová z Odboru bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení Magistrátu města Plzně. **(red)**

Recepty: Odlehčená klasika

Šéfkuchaři a také fandové gastronomie a jejich moderních trendů, Tomáš Popp a Martin Havlík, navrhli a připravili pro naše čtenáře štědrovečerní menu, v němž se kloubí tradice se zdravou výživou.

„Samozřejmě, že nesmí chybět kapr. My jsme připravili recept v pivním těstíčku, díky němuž zůstane maso šťavnaté a kapr nebude nasáklý tukem. Ke kaprovi však místo bramborového salátu podáváme houbového kubu. Je to tradiční české vánoční jídlo, a navíc se česnek a další ingredience v něm obsažené skvěle hodí k tučnější rybě, kterou kapr bezesporu je,“ uvedl Tomáš Popp, který menu pro Radniční listy vybral. „A navíc kroupy, jež jsou základem kuby, jsou pro náš organismus prospěšné. Obsahují vitamíny E a B. Snižují cholesterol a napomáhají ke snižování hladiny cukru v krvi,“ upozornil Tomáš Popp. Menu v prostorách Hotelové školy Plzeň připravil Martin Havlík, rozpis ingrediencí je připraven na 4 porce.

Smažený kapr

- 600 gramů kapří filety s kůží a proreza-nými kůstkami
- 50 gramů hladká mouka
- 50 gramů škrob (bramborový, kuku-řičný nebo rýžový)
- 2 ks vejce
- 0,15 litru světlé pivo

Na dochucení sůl, olej na smažení.

Postup: Filety z kapra nakrájíme na menší porce, osolíme, obalíme v mouce a poté v hustějším těstíčku připraveném ze zbylé mouky, škrobu, vajec a piva. Rozhodně kapra vkládáme do rozpáleného oleje, nebude nasáklý tukem a těstíčko bude krásně křupavé. „Těstíčko můžeme dochutit třeba bylinkami nebo kořením. Pro dosažení křupavější a nadýchanější struktury do něj



Z kapra se udělají filety (levý snímek). Na pravém snímku je zachycena konečná podoba štědrovečerního menu - smažených kapřích filetů s houbovým kubou.

lze přidat lžičku kypřícího prášku,“ přidal další tipy šéfkuchař Martin Havlík a ještě upozornil: „Pokud se nechceme při večeri trápit s kůstkami, musíme filet z kapra v hřbetní části hezky prokrájet. Vedeme asi dvoumilimetrové řezy až ke kůži. Při krájení ucítíme, jak kůstky křupou. To je přesně ono! Kosti u břišní dutiny jsme odstranili již při filetování.“

Houbový kuba s mladým hráškem

- 400 gramů čerstvé houby (hlíva ústřičná, žampiony)
- 2 ks jarní cibulka
- 300 gramů mražený zelený hrášek
- 2 ks červená cibule
- 40 gramů česnek (jedna palička)
- 500 gramů vařené kroupy
- 0,3 litru vývar na podlévání (rybí)

Tuk na opékání, sůl, pepř a majoránka nebo čerstvé bylinky na dochucení.

Postup: Na rozehrátém tuku orestujeme nakrájené houby, nožičky vkládáme jako první, protože jsou nejtvrďší. Poté postupně přidáme nahrubo krájenou červenou cibuli a nakonec na plátky krájený česnek a jarní cibulku. Česnek a jarní cibulku stačí restovat méně než minutu, aby si zachovaly čerstvost. Poté podlijeme vývarem, přidáme rozmražený hrášek a předem uvařené kroupy a majoránku. Prohřejeme, popřípadě ještě dochutíme solí. Podle potřeby znovu podlijeme vývarem a krátce provaříme do krémové konzistence. „Místo sušené majoránky můžeme použít jiné bylinky, třeba čerstvý tymián či petrželku,“ přidal tip na obměnu Martin Havlík.



Foto: Jan Růžička



Tomáš Popp
Šéfkuchař, zakladatel Plzeňských farmářských trhů, spolumajitel Farmářského obchodu v Plzni, manažer Národního týmu kuchařů a cukrářů České republiky, fanda hnutí slow food, vyučující na středních gastronomických školách, je lektorem gastronomických kurzů.



Martin Havlík
Šéfkuchař, Bezejmenná Gourmet Club, učitel odborných předmětů v Hotelové škole, Plzeň, U Borského parku 3, místopředseda pobočky Šumava Asociace kuchařů a cukrářů ČR, připravoval například dobové menu pro barokní festival, vede kurzy vaření, absolvoval zahraniční stáže.

Rozhovor

Zvyky a tradice se stále vyvíjejí

Pokračování ze strany 1.

Jaké zajímavé zvyky v době adventu vládly ve vsích, jež se později staly součástí Plzně?

Velkou společenskou událostí bylo draní perí a přástky. Hospodyně pozvala ženy ze vsí, ty jí pomáhaly a povídaly si, ona je pohostila. Většinou za práci nedostávaly plat, na závěr se konalo ukončení draní perí, kterému se říká doderky, nebo ukončení přástek s pohoštěním a s výslužkou, kterému se na Chodsku říkávalo rozpřástky. Draní perí a přástky musely skončit před svátkem svaté Lucie (13. prosince). A právě předvečer svátku svaté Lucie byl na Plzeňsku hodně specifický. Jinde se vyznačoval tím, že bílé zahalené postavy – Lucky – chodily po domácnostech a kontrolovaly, zda už draní perí a přástky skončily a zda je vše naklizeno. Pokud tomu tak nebylo, vtrhly do domácnosti a nadělaly tam neplechu. V plzeňských příměstských vsích však Lucky dohlížely na to, zda jsou děti hodné. Když našly dítě zlobivé, „rozpáraly“ mu bříško a vycpaly ho hrachovinou. Dokonce chodily po vsi s dřevěnými noži umazanými krví a měly k sobě pomocníka, který nosil škopíček na krev. Dnes to zní hodně morbidně. Vidíme, že Lucky tehdy měly na Plzeňsku podobnou úlohu jako dnes čert, který doprovází Mikuláše – také straší zlobivé děti. Podobnou roli plnily v jiných krajích bílé paní Perchty, tradici Percht však na Plzeňsku doloženou nemáme. A k dalším velmi neobvyklým zvykům, které by dnes asi už neprošly, patří jeden z Radobyčic. Na Štědrý den tam psovi dávali česnek a pak ho vyhodili z okna do sněhu. To proto, aby byl silný a dobře hlídal. Vždycky zdůrazňuji, že to bylo z přízemní chaloupky.



Michal Chmelenský se zabývá vánočními zvyky na Plzeňsku.

Foto: Milan Říský

Co tehdy bylo na jídelníčku a chutnalo by nám to i dnes?

Je třeba mít na paměti především to, že advent a Štědrý den byl postním obdobím a to se striktně dodržovalo na vsích i v měšťanských domácnostech. Tam se jedli třeba ryby, ovoce nebo raci. Nevím, jestli by nám právě dnes chutnala tlučená polévka z raků nebo račí pěna, nejsme zvyklí je jíst. Na venkově se zase na Štědrý den dělala muzika, což bylo považeno za sušené ovoce. Ovocný vývar se jedl s chlebem, považeno kusy ovoce se vybíraly a jedly zvlášť. To by nás dnes jako štědrovečerní jídlo neuspokojilo. Vařila se především jídla z mouky nebo luštěnin. My dnes nejen Štědrý den, ale celý advent vnímáme jako období dostatku.

K Vánocům, které prožíváme dnes, patří nazdobená domácnost a ozdobený stromček...

Víme, že tehdy v době adventu připravovali pro děti vrkoče nebo mikulášské zahrádky. To byly různé pletýnky a konstrukce z dřevěk, do nichž byly zapichány sušené ovocné plody. Děti chodily okolo a uzobávaly. Tyto předměty, jimž my muzejníci říkáme zvykoslovné, byly postupně nahrazeny vánočním stromem. Lidé ze vsí viděli, že stromky se na Vánoce zdobí v měšťanských domácnostech, a začali to dělat také, jen průmyslově vyráběné ozdoby nahradili třeba oříšky zabalenými do staniolu nebo vyřezávanými figurkami a v jižních Čechách to zase byly třeba vánoční řetězy z rybích šupin.

A začátek adventu dnes máme spojený s rozsvícením vánočních stromů na náměstích...

Tradice stavění takzvaných vánočních stromů republiky je relativně mladá, sotva stoletá. Odvíjí se od už notoricky známé příhody, kdy Rudolf Těsnohlídek našel před Štědrým dnem roku 1919 v lese opuštěné děvčátko, které zachránil. Přemýšlel, jak pomoci dalším opuštěným dětem, a tak vznikla tradice zdobení velkých vánočních stromů na náměstích, pod nimiž byla umístěna kasička, kam lidé mohli vkládat své příspěvky. První takový strom byl postaven a ozdoben v Brně v roce 1924, Plzeň byla druhým městem. Vánoční strom stál



Na snímku Emanuela Balleye je ozdobený vánoční strom na náměstí Republiky v roce 1931. Zdroj: Západočeské muzeum v Plzni

na náměstí už v roce 1925. Na fotografiích, které máme u nás v Západočeském muzeu ve sbírkách, si můžeme všimnout pokladniček Okresní péče pro mládež.

Tato tradice ale po roce 1948 zmizela...

To je pravda. Instalování vánočních stromů do veřejného prostoru se ve velké míře vrátilo až po roce 1989 a opět v trochu jiné podobě, než tomu bylo za první republiky. Je to spíše velká společenská událost většinou s kulturním programem nebo jarmarkem, při níž se sejdou obyvatelé města. A vrátily se i jiné tradice, třeba instalování betlémů, živé betlémy nebo rořátní mše se zpěvy, jimiž je Plzeň pověstná. Jsou to ranní mše o adventních nedělích se zpěvy, je to ryze česká záležitost, jejíž tradice sahá až do doby Karla IV. Máme v muzeu ve sbírkách takzvaná rořátní vajíčka, což jsou opracované kameny, které se nahřívaly na kamnech a pak si je lidé dávali do kapes, aby je při ranní mši hrály.

Národopisné muzeum Plzeňska na náměstí Republiky je z důvodu rozsáhlé rekonstrukce zavřeno. Vždy jste tam organizovali adventní tvořivé dílny. Budou i letos?

Budou. Ale v Muzeu církevního umění plzeňské diecéze. Proběhnou 16. a 17. prosince od 9 do 17 hodin. Návštěvníci si budou moci vyzkoušet různé lidové řemeslné techniky, vytvářet vánoční dekorace i lidové zvyky. U početnějších skupin bychom rádi, aby se předem objednaly na telefonním čísle **378 370 138**. Samozřejmě jsme ale vděční za každého návštěvníka, který naše muzeum navštíví. Zvláště v současné době, která kulturním akcím příliš nepřeje. **(haj)**

Zahrají o plzeňském rodákovi malíři Lindauerovi

V roce 2015 Plzeň znovu objevila svého rodáka, který se proslavil na druhém konci světa. Malíř Bohumír Lindauer vystudoval malířství ve Vídni, v roce 1874 však nastoupil na parník, který ho odvezl na Nový Zéland, kde se proslavil svými portréty Maorů. Západočeská galerie v Plzni před šesti lety uspořádala velkou průkopnickou výstavu Gottfried Lindauer (1839–1926) Plzeňský malíř novozélandských Maorů. Na ni chce nyní navázat Divadlo J. K. Tyla (DJKT) hravou divadelní inscenací – Lindauer? Pákehā!

Scénář pro plzeňskou scénu napsala dramatická, spisovatelka, básnířka, publicistka, překladatelka a vysokoškolská pedagožka polského původu Renata Putzlacher, která je společně s Jaromírem Nohavicou, Tomášem Kočkem a Radovanem Lipusem autorkou dnes již legendární hudebně-činoherní či kabaretně-revuální poetické inscenace Těšínské niebo. Inscenaci režíruje právě Radovan Lipus. O scénografii se postará architekt David Vávra a kostýmy navrhl matador svého oboru Tomáš Kypta. „Život malíře Bohumíra Lindauera se nedá popsat v několika slovech ani větách,“ řekl dramaturg činoherního souboru DJKT Zdeněk Janál a dodal: „Vydá spíš na román, velké barevné plátno nebo na dobrodružnou divadelní expedici a právě to se bude inscenace plzeňského divadla snažit na jevišti říci. Je to příběh touhy, cest, malby i maorského tetování. Příběh, který vás chce lákat na setkání chodských dud s bojovým domorodým tancem haka!“ Premiéra inscenace Lindauer? Pákehā! je naplánována na 11. prosince 2021 ve Velkém divadle. (red)



Marek Mikulášek se na podiu Velkého divadla převtěl v plzeňského rodáka Bohumíra Lindauera. Foto: Martina Root

Umělecká cena vstupuje do 10. ročníku

Umělecká cena města Plzně v příštím roce slaví již 10 let své existence. Veřejnost může podávat návrhy na udělení ocenění za rok 2021 pro umělce, kulturní akce či mecenáše kultury od 1. prosince 2021 do 1. února 2022, a to prostřednictvím Odboru kultury Magistrátu města Plzně, který zajišťuje celý proces vyhlášení a realizace této ceny. Umělecká cena je vyhlášována zejména v oblastech hudby, tance, výtvarného, dramatického a audiovizuálního umění, literární činnosti a designu v pěti kategoriích, a to pro umělce – do 30 let, nad 30 let a za celoživotní dílo („síň slávy“), za významnou kulturní událost roku a ocenění mecenáše/šky plzeňské kultury.

Každá fyzická a právnická osoba může podat pouze jeden návrh na ocenění v dané kategorii. Nominace musí být zaslána elektronickou či písemnou formou na adresu: Odbor kultury Magistrátu města Plzně, Kopeckého sady 11, 306 32 Plzeň. Více informací o ocenění na www.plzen.eu.

Lauráty této ceny se v minulosti staly významné osobnosti, např. básník Josef Hrubý, houslista Jan Sedláček, sochař František Pelikán, baletní mistr Jiří Žalud, dramaturgyně Marie Caltová a další.

Plzeňský jazz klub slaví půl století

Letos je to přesně padesát let, kdy byl založen Plzeňský jazz klub. U jeho zrodu stál známý plzeňský hudební publicista a diskžokej **Zdeněk Raboch** (na snímku). „Pořádal jsem tehdy ve známém mládežnickém klubu Dominik diskotéky, a protože na ně chodili mladí lidé, kteří měli zájem i o jinou než taneční hudbu, vznikl v roce 1971 klub, v němž jsem pouštěl tradiční jazz, dixieland i swing a také jazzrock,“ zavzpomínal Zdeněk Raboch. Posluchačům mohl nabídnout zajímavou směs muziky díky tomu, že měl příbuzné v USA, kteří mu posílali vinylové desky, a tak lidé v Plzni mohli poslouchat nahrávky Louise Armstronga či Milese Davise, dostalo se ale i třeba na český Jazz Q vedený Martinem Kratochvílem. Poslech nahrávek doplňoval Zdeněk Raboch zaslávaným komentářem. „Ani jsme tehdy



neměli problémy s režimem. Jazz je především instrumentální, tedy bez provokativních textů, a navíc byl tehdejší režimem považován za hudbu utlačovaného černošského lidu,“ poznamenal a dodal, že na nezáměrně posluchačů si jazz klub stěžovat nemohl. „A chodili k nám i tehdejší bigbítáci, kteří pak dávali jazzové prvky do své hudby,“ podotkl Zdeněk Raboch. Připomněl však, že nešlo o první plzeňský jazzový klub, ten úplně první působil v 60. letech minulého století v tehdejší Domě pionýrů v Pallově ulici. Jazz klub se po několika letech přestěhoval z Dominika do Hifi klubu na náměstí Republiky. Po roce 1989 našel své zázemí k pravidelným měsíčním setkáním v Americkém centru v Dominikánské ulici, nyní je jeho domovskou scénou Západočeská galerie v Plzni. (haj)

DEPO2015 patří designu

Plzeň Desing Week v areálu DEPO2015 odstartoval 30. listopadu a 3. až 5. prosince nabízí ještě zajímavý víkendový program. Konají se slavnostní vyhlášení

Národní ceny za studentský design 2021, výstavy a markety a také rozsáhlé prezentace řešení, která se vztahují k tématu, jak žít v malém. Více na plzendesign.cz.

Výběr akcí

Přinášíme nabídku zajímavých akcí, které se v Plzni konají v době adventu, o vánočních svátcích a na přelomu starého a nového roku.

Komentované prohlídky katedrály sv. Bartoloměje

Interiér s průvodcem je možné si prohlédnout vždy v úterý a v sobotu od 16 hodin, věž a podkroví ve stejné dny od 17:30 hodin. Při prohlídce podkroví a věže průvodce návštěvníky seznámí s historií zvonů a vezme je i do nové podkrovní expozice. Na závěr čeká účastníky výstup na věžní ochoz a výhled na večerní Plzeň. Prohlídka interiéru zase seznámí s historií stavby katedrály, nahlédne do Šternberské kaple, ukáže nádherná vitrážová okna a seznámí účastníky s krásným slohem a Plzeňskou mado-nou. Vstupenky na oba okruhy je možné zakoupit na www.plzenskavstupenka.cz.

Adventní trhy na náměstí Republiky

Už 23. listopadu začaly na plzeňském náměstí Republiky. Trvají do **23. prosince** a nabízejí každý den kulturní program především v podobě odpoledních koncertů. Přesně týden před Štědrým dnem položí biskup Tomáš Holub sošku Ježíška do jesliček na náměstí Republiky v Plzni jako znamení blížících se Vánoc. Průvod z budovy plzeňského biskupství povede plzeňský ponocný **17. prosince** od 18 hodin.

Rozsvěcení vánočních stromů

Setkání se konají **4. prosince** od 17 hodin na návsi v **Radobyčicích** a také od 17 hodin na **Bolevecké návsi**. Nebudou chybět pěvecká vystoupení a svařák.

Vánoční strom se ve vnitrobloku K. Steinera ve **Skvrňanech** rozsvítí **5. prosince**. Program začne v 15 hodin vystoupením dětí z 15. ZŠ, vystřídá je kapela Maxim Turbulenc a pěvecký sbor Hlas. A určitě přijde i Mikuláš.

Na **Vinicích** se strom u 7. základní školy rozsvítí **7. prosince**, akce začne v 17 hodin. Vystoupí žáci 7. ZŠ a žestový soubor Zatrub.

V pátek **10. prosince** pořádá TJ Sokol **Nová Hospoda** od 17 hodin pochod světylek, na nějž naváže rozsvícení vánočního stromu.

V neděli **12. prosince** se koná slavnostní akt také na **Borech** v Šimerově ulici u OC Luna, od 15:30 hodin vystoupí děti z 15. ZŠ, dívčí vokální soubor Tutti Voci a bluegrassová kapela Vysoká tráva.

Roráty v podání Plzeňského literátského bratrstva

Roráty jsou typické české liturgické zpěvy, které nemají v evropské kultuře obdobu a už mnoho let patří k adventnímu programu v Plzni. Zní každou adventní neděli (28. listopadu, **5., 12. a 19. prosince**) od 6:45 hodin v katedrále sv. Bartoloměje před ranní mší.

Adventní půlhodinky – varhanní improvizace

K adventnímu programu, který připravuje Biskupství plzeňské, patří varhanní půlhodinky v katedrále sv. Bartoloměje od 15 hodin každou adventní neděli, **5. prosince** vystoupí Jakub Janšta, **12. prosince** Jaroslav Tůma a **19. prosince** Pavel Šmolík.

Koncerty dětských souborů

V sobotu **4. prosince** od 18:30 hodin se koná ve Velkém divadle vystoupení dětského sboru **Kajetán**, který funguje při operním souboru Divadla J. K. Tyla. V úterý **7. prosince** od 18 hodin je v hlavní budově Západočeského muzea na programu koncert žáků základních uměleckých škol Plzeňského kraje s názvem **Malí velcí umělci**.

Koncerty v kostelech

Zářivý advent U Ježíška je název koncertu seskupení Consortium musicum, který se koná **8. prosince** od 19 hodin v kostelíku U Ježíška. Program nabídne sinfonie skladatelů české emigrace doplněné o duchovní árie 18. století. O den později, **9. prosince**, v 19:30 hodin zazní v Korandově sboru (kostel farního sboru Českobratrské církve evangelické v Plzni) swingové a jazzové melodie v podání **vanSwing Pilsen**. Tento koncert je součástí hudebního cyklu Podzimní strunobraní.

Koncerty Plzeňské filharmonie

Vánoční koncert Komorního orchestru Plzeňské filharmonie se koná **17. prosince** od 19 hodin v **Návštěvnickém centru Plzeňského Prazdroje**. Zazní mimo jiné Bachův Braniborský koncert. A poslední den v roce **31. prosince** od 16 hodin se v **Městanské besedě** koná Silvestr s Plzeňskou filharmonií.

Zlatá struna – kytarová soutěž

Sobota **11. prosince** patří v sále Střední průmyslové školy dopravní hráčům na kytaru. Koná se tam krajské kolo soutěže amatérských hudebníků s názvem **Zlatá struna**. Jejich hru ohodnotí odborná porota, která pošle nejlepší hráče do celorepublikového klání.

Sváteční program na Štědrý den

Na Ježíška U Ježíška je název už tradičního pořadu, který se **24. prosince** od 10 do 13 hodin koná v kostelíku **U Ježíška** na Slovanech. Nabídne komponovaný kulturní program a lidé si budou moci odnést betlémské světlo. Ve stejný den v 16 hodin zazní hudba z věže katedrály sv. Bartoloměje v podání Bandu Františka Kubáně mladšího.

Sváteční koncerty v katedrále

První svátek vánoční **25. prosince** od 16 hodin se v katedrále sv. Bartoloměje konají **Slavnostní hudební nešpory**, předsedá biskup Tomáš Holub, účinkuje Katedrální schola pod vedením Petra Kryla, na varhany zahraje Aleš Nosek. Hned další den, **26. prosince**, od 16 hodin zazní v katedrále **Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby**. Vystoupí soubor Resonance a členové orchestru Divadla J. K. Tyla. Řídí Jitka Chaloupková.

Plzeňská zoo zve na zimní akce

Na statku Lüftnerka se **4. prosince** koná Čertovské odpoledne s mikulášskou nadílkou a ukládáním medvědů k zimnímu spánku, **11. prosince** je v plánu rozsvícení vánočního stromu s divadelním představením a **19. prosince** Staroplzeňecký živý betlém. Akce začínají vždy v 15 hodin. Na Štědrý den **24. prosince** od 10:00 do 12:30 hodin zve zoo na vánoční program spojený s nadělováním zvířátkům do jesliček a ve stejném čase je připraven i silvestrovský program na **31. prosince**. Na Nový rok je možné zoo navštívit za zvýhodněné vstupné.

Divadla hrají pro děti

Divadlo ALFA kromě dopoledních představení pro školy nabízí také sobotní představení pro veřejnost. Pohádky z Ošemetna jsou na programu **4. prosince**, o týden později, **11. prosince**, uvede pohádku Superkluk hostujícího souboru DAMÚZA, **18. prosince** je na programu hra Jak si Miša hledal kamaráda. Děti zve do hlediště i **Divadlo J. K. Tyla**, například **5. prosince** je na Malé scéně na programu balet Princezna se zlatou hvězdou, stejná scéna uvádí i činohru pohádku Chytrá horáčkyně, na programu je **18. a 26. prosince**, a také představení Křemílek a Vochoomůrka **19. prosince**.

Výběr akcí byl připraven v polovině listopadu, jejich konání a podoba závisí na aktuální pandemické situaci a platných hygienických opatřeních.

A nebud'te smutnej, Vaňku!
aneb

85
setkání
s Václavem Havlem

Vzpomínkové setkání

u příležitosti

85. výročí narození Václava Havla a 10. výročí jeho úmrtí

Čtení z projevů Václava Havla
a kulturní program v Moving Station Plzeň
(i online)

18. 12. 2021 / 16 — 21 h.

Více informací najdete na webových stránkách johancentrum.cz a plzen.eu

Město **Plzeň**



Už jsou známi laureáti Cen Bohumila Polana



Při listopadovém slavnostním vyhlášení Ceny Bohumila Polana byli v obřadní síni plzeňské radnice nejprve oceněni vítězové loňského, dvacátého, ročníku, neboť loni se kvůli pandemii koronaviru slavnostní ceremoniál konat nemohl. Cenu Bohumila Polana získala básnička Karla Erbová (na snímku druhá zleva) a spisovatel Jan Sojka (vpravo). Karlu Erbovou ocenili porotci za knihu *Žena, žena, žena*. Tuto literární cenu získala již počtvrté. Jan Sojka se věnuje próze i poezii, napsal i tři dramata. Tentokrát byl oceněn za básnickou sbírku *Sesuv noci*. Cenu získal již podruhé. V letošním jednadvacátém ročníku udělila porota čestné ocenění spisovatelce Jitce Prokšové (vlevo) za román *Jejich příběh*. Hlavní Cenu Bohumila Polana získal básník Ivo Hucl (druhý zprava) za knihu *Návrat ke kruhu*. Laureátem Ceny Bohumila Polana je už podruhé.

Foto: Martin Pecuch

Nebud'te smutnej, Vaňku! aneb 85 setkání s Václavem Havlem

Letos 18. prosince uplyne deset let od úmrtí prezidenta České republiky, disidenta, spisovatele Václava Havla (5. října 1936 – 18. prosince 2011). V letošním roce by Václav Havel také oslavil 85. narozeniny.

Dramaturgie kulturního centra Moving Station ve svém programu připomíná osobnosti, které svým životem potvrzovaly základní hodnoty otevřené společnosti, svobody a demokracie. Rozsáhlý program, společně s městem Plzní, tedy připravila také k datu, kdy si připomínáme, že od smrti Václava Havla uplynulo 10 let. Živá vzpomínka na jeho odkaz se uskuteční v sobotu 18. prosince v Moving Station. Během odpoledne mohou lidé přijít na setkání nad jeho prezidentskými projevy. Mezi 16. a 21. hodinou zazní v hale Mo-

ving Station v podání 85 dobrovolných čtenářů klíčové myšlenky osobnosti, kterou vřele přijal celý svět. Každý účastník se bude spolupodílet četbou dramaturgicky předem vybraného úryvku textu jednoho z dodnes inspirujících prezidentských proslavů Václava Havla.

„V předvánočním čase tak nabízíme možnost setkání, společného uctění památky, ztišení a zamyšlení. Nebude chybět ani svažené víno a polévka uvařená podle receptu z kuchařky Václava Havla,“ uvedl dramaturg Roman Černík a připomněl, že zájemci k účasti na společné četbě mohou využít přihlašovací formulář na webu johancentrum.cz.

Václav Havel je čestným občanem města Plzně a nositelem plzeňské Ceny 1. června. (red)

Vstupenky na reprezentační ples jsou v prodeji

Plzeň opět tančí! To je podtitul 17. reprezentačního plesu města Plzně, který se 21. ledna příštího roku koná v Městanské besedě. Ve Velkém sále hraje orchestr českých hudebních hvězd BOOM!-BAND Jiřího Dvořáka, v Malém sále kapela Celebration, která zahrane popové a rockové hity českých i zahraničních interpretů od 70. let minulého století až po současnost. Hosty večera budou swingový zpěvák Jan Smigmator, tanečník Jan Onder s partnerkou Natálií Otáhalovou a tenistka, plzeňská rodačka An-

drea Sestini Hlaváčková, která si splnila svůj sen účasti v letošním televizním pořadu StarDance. Předtančení předvedou starší žáci Baletní školy Divadla J. K. Tyla v Plzni v choreografii mistrů plzeňského baletu – manželů Hradilových. Večerem bude provázet moderátor Jiří Pelnář.

Prodej lístků začne už 14. prosince v předprodeji vstupenek na náměstí Republiky 41, Plzeň a na www.goout.net. Doporučený dress code: formal – černý oblek. (red)

Z Encyklopedie Plzně: Červený Hrádek, Radobyčice a Nová Hospoda

Nová Hospoda je součástí Plzně od roku 1950. Červený Hrádek a Radobyčice sice byly k městu připojeny o rok dříve, ale v roce 1964 se zase osamostatnily a součástí Plzně se opět staly až roku 1976.

Pro **Červený Hrádek** existuje návrh na pojmenování tamějších ulic z roku 1953. Roku 1962 bylo doporučeno ke schválení 15 uličních názvů, které využívají jména z předchozího návrhu (např. Klestová, Křivá), některé ovšem byly drobně pozměněny (např. Za Hospodou – dnes Pod Hospodou) a další nebyly použity vůbec – například pro dnešní ulici Červenohrádeckou bylo navrhováno jméno Společná třída, respektive takto navrhovaný název vedl touto komunikací pouze

od Doubravky ke kapličky a poté zatáčel vpravo (tj. do dnešní ulice Vesnické). Nalevo měla vést ulice Selská a kolmá k ní (dnes stále Červenohrádecká) měla být ulice Široká. Po znovupřipojení Červeného Hrádku k Plzni došlo v roce 1979 k oficiálnímu pojmenování tamějších ulic, přičemž byly použity některé názvy z roku 1962, ale kromě toho byly vymyšleny i nové (např. Jižní, Na Stráni). Nové ulice vznikaly i později. Kupříkladu roku 1998 bylo pojmenováno hned několik zdejších komunikací podle rostlin či plodů – Bezinková, Zvonková, Borůvková a ve třetím tisíciletí k nim přibyla ještě Brusinková a Rybízová.

Radobyčické ulice byly poprvé pojmenovány až po druhém připojení obce

k Plzni, konkrétně roku 1979. Tehdy bylo pojmenováno 27 tamějších komunikací a omylem vznikla i ulice Zářijová. Jelikož se ale jednalo o administrativní chybu, byl název krátce nato opraven na ulici Zářivou. Nové ulice zde vznikaly i po roce 1989. Nejnovější pak pocházejí z roku 2018 – Řadová, U Křižovatky, Mezi Duby apod.

Na **Nové Hospodě** se nachází 14 ulic. Nejstarších deset pochází z roku 1957 (např. Rovná, Prostřední, K Merfánům). Další dvě vznikly roku 1977 (Krajní a Bezejmenná) a také rok 2015 přinesl dva nové uliční názvy, tj. ulici Šikmou a U Svahu.

Kateřina Fantová
Archiv města Plzně

Červený Hrádek má jméno podle barvy střechy

V blízkosti Červeného Hrádku se nachází řada mohyl ze střední doby bronzové a halštatské, zejména v plesí Černá myt. Dalšími usedlými zde byli až Slované v 8. století našeho letopočtu, kteří osídlili mj. Holý vrch u Bukovce a odtud pronikali i k dnešnímu Červenému Hrádku. První zpráva o obci je z roku 1384, kdy byl jejím majitelem Heřman z Hrádku. V následujících letech se majitelé často střídali. Označení Červený Hrádek je pro obec u Plzně použito prokazatelně až roku 1432 a váže se zřejmě k červené krytině střechy tvrze či menšího hradu. Město Plzeň koupilo statek Červený Hrádek až roku 1724. Od počátku 18. století dochází k růstu obce, k čemuž přispěla i raabizace a v letech 1811–1812 i výstavba císařské silnice z Prahy do Plzně v blízkosti vsi, při níž byla v roce 1812 postavena hrádecká hospoda a roku 1835 nová hrádecká myslivna. Od počátku 20. století se zde začali usazovat dělníci, kteří docházeli za prací do Plzně. Pracovali na tehdy zakládaném hřbitově, v cihelnách, ve stavebnictví, u kamenické firmy Cingroš, ve Škodovce, na dráze, na silnicích atd.



Takto to v Červeném Hrádku vypadalo ve 30. letech minulého století.

Zdroj: Archiv města Plzně

Místní děti chodily do školy do Dýšiny, roku 1875 byla postavena školní budova, která byla v roce 1908 nahrazena novou. Ta sloužila až do roku 1964, kdy děti začaly dojíždět do školy do Doubravky. V obci se rozvíjel i kulturní a společenský život, v letech 1880–1883 zde byl založen Čtenářský spolek, který se roku 1891 včlenil do spolku Jarost, jenž sdružoval dělnické socialistické spolky Plzeňska. Roku 1888 se ustavila Hospodářská beseda, která se roku 1907 změnila v politickou organizaci agrární strany. Roku 1910 vznikla Dělnická tělocvičná jednota, roku 1919 Sokol. Mezi válkami fungovala obecní knihovna, ochotnické divadlo i kino. Roku 1949 byl Hrádek připojen k Plzni. Od roku 1964 se stal součástí okresu Plzeň-sever, ovšem v roce 1976 byl opět přivtělen k Plzni jako součást Plzně 4.

Texty zpracovány na základě knihy M. Bělohávkova Plzeňská předměstí.

Štěpánka Pfliegerová
Archiv města Plzně

U Nové Hospody je mohylové pohřebiště

Nová Hospoda je po Valše druhou nejmladší osadou, která byla přičleněna k Plzni. Osídlení v tomto prostoru je ale mnohem starší, neboť v blízkém lese a polích se nachází velké mohylové pohřebiště z doby bronzové, které je datováno do 15. století před naším letopočtem.

Dnešní Nová Hospoda leží na někdejší rozhraní dvou panství – králického a plzeňského městského panství. Na okraji králického panství byl na sklonku 17. století za majetku Vrtbů postaven dvůr Grünhof. Byla zde panská hospoda Zeleňského dvora a vedle ní byly postaveny další 4 chalupy. Nová Hospoda dala jméno nově vzniklé osadě a název Grünhof zůstal pouze panskému dvoru.

V 18. století vznikly u Nové Hospody dvě usedlosti patřící plzeňskému panství, a to myslivna a hájovna. Postupem doby se osada spojila.

K jejímu rozvoji přispělo nemalou měrou hornictví. V roce 1896 tu žilo již 406 obyvatel ve 33 domech, kteří se živil především prací v uhelných dolech. Po první světové válce zde žili především dělníci ze Škodovky a horníci. Velkým problémem obce byl nedostatek vody, který zhoršoval i zdravotní poměry v ní.

Byly zde tři krámky a obchod Západočeského konzumního družstva, děti chodily do školy nejprve do Vejprnic, od roku 1902 tu fungovala pobočka veřejnické školy, která se roku 1908 osamostatnila. Zrušena byla v roce 1963. Na Nové Hospodě byl zřízen Sokol, Dělnická tělocvičná jednota, roku 1921 družstvo Lidový dům, 1922 konzumní družstvo. Již roku 1902 byl ustanoven dělnický zpěvácký spolek a roku 1913 hasičský sbor. Spolky pořádaly zábavy a ochotnická představení.

Roku 1950 byla osada připojena správně k Plzni.

Plzeňský magistrát má titul Přivětivý úřad roku 2021 Plzeňského kraje

Magistrát města Plzně obhájil již po šesté prvenství v soutěži Ministerstva vnitra České republiky Přivětivý úřad v kategorii obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje. Města, která jsou oceněna, tedy mohou být právem považována za nejpřivětivější právě pro ucelený přístup při zamyšlení se nad zvyšováním kvality poskytovaných služeb.



Magistrát města Plzně uspěl v soutěži, v níž se hodnotí otevřenost a přívětivost městských úřadů vůči občanům a jejich potřebám, poskytování nadstandardních služeb či obvyklých služeb v nadstandardní kvalitě a plnění principů otevřenosti a transparentnosti. Spolu s výsledky byla zveřejněna i sbírka příkladů dobré praxe, v níž je zastoupen i plzeňský magistrát.

„Tím dobrým příkladem bylo v rámci loňské covidové vlny zřízení testovacího místa pro zaměstnance kritické městské infrastruktury, tedy úřadů, které posky-

tují přímé služby veřejnosti, jako je například agenda občanských průkazů, cestovních dokladů či dopravní správní agenda. Možnost provádět dobrovolné orientační

testování na onemocnění covid-19 bylo zavedeno už v říjnu minulého roku. Vyčlenili jsme na to vhodné prostory, zřídili i takzvané drive-in odběrové místo, zakoupili jsme přístroj na vyhodnocování, zajistili zdravotnické pracovníky a vyvinuli jsme objednávací aplikaci. Výsledky byly oznamovány do 15 minut od odebrání anonymizovaným způsobem

prostřednictvím aplikace.“ vysvětlil ředitel Úřadu správních agend Petr Triner, který se tento měsíc zúčastnil za Magistrát města Plzně slavnostního vyhlášení výsledků soutěže Přivětivý úřad. Konalo se v Arcibiskupském paláci v Olomouci. Cenu převzal z rukou náměstka ministra vnitra Petra Vokáče.

Soutěž Přivětivý úřad se konala již po šesté, Magistrát města Plzně tedy uspěl v každém jejím ročníku. **(red)**

Vyhříváný stan zpříjemní čekání řidičům

Vyhříváný stan s lavičkami a stoly zpříjemní čekání těm, kdo si v Plzni potřebují vyřídit například řidičský průkaz či převod auta a další podobné záležitosti v oblasti dopravní správních agend. Díky tomu mohou být dodržena hygienická opatření a zároveň je nabídnut lepší komfort klientům Odboru registru vozidel a řidičů Magistrátu města Plzně, který sídlí na Koterovské 162.

semné žádosti. A na viditelném místě je umístěna obrazovka vyvolávacího systému, takže klient hned zaregistruje, kdy na něj přišla řada, a může vstoupit do budovy,“ vysvětlil Petr Triner, ředitel Úřadu správních agend Magistrátu města Plzně, pod nějž spadá také odbor registru vozidel a řidičů. Připomněl, že zavedené opatření, kdy klienti čekají v příjemném prostředí venku, chrání v době pandemie onemocnění covid-19 také pracovníky tohoto vytíženého odboru.

Magistrát města Plzně doporučuje všem klientům odboru registru vozidel a řidičů si svoji návštěvu objednat on-line pomocí aplikace www.uradbezcekani.cz a zkrátit tak své čekání na minimum. V aplikaci je možné zaregistrovat si termíny i na jiná magistrátní pracoviště. **(haj)**



Klienti odboru registru vozidel a řidičů mohou čekat na Koterovské ve vyhříváném staně.
Foto: Martin Pecuch

SOUTĚŽ Z HISTORIE RADOBYČIC

V jedné z chat za radobyčickým mlýnem se v roce 1942 pravděpodobně také skrývali parašutisté Jozef Gabčík a Jan Kubiš v době příprav atentátu na R. Heydricha.

Chata patřila jejich hlavnímu plzeňskému kontaktu, který svoji obětavost zaplatil i s manželkou Pavlou a dcerou Helenou životem. Jejich statečný čin připomíná pamětní deska na domě Pod Záhorskem 1, kde bydleli.

Jednalo se o rodinu
A/ Vojtěcha Císaře
B/ Františka Nováka
C/ Václava Krále

Odpovědi lze zasílat s označením Soutěž z historie Radobyčic na adresu redakce nebo na e-mail soutez.Radnicniliisty@plzen.eu do 23. prosince. Správná odpověď v listopadové soutěži byla B/Radbuza. Uspěl Tomáš Podlešák.

SOUTĚŽ SE ZOOLOGICKOU A BOTANICKOU ZAHRADOU MĚSTA PLZNĚ

Plzeňská zoo v zimě nespí, v pavilonech je k vidění spousta zajímavých živočichů a zima vyzývá také k objevování méně známých koutů, jako jsou expozice Sonora či Svět v podzemí s minimužem Past na rovníku, jež je věnováno cestovatelské dvojici Hanzelka a Zikmund. Za pozornost stojí i Strašidelné sklepení na Lüftnerce. Od listopadu je zoo otevřena každý den od 9 do 17 hodin a na prosinec připravila

bohatý doprovodný program (více na str. 6).

Plzeňská zoo letos slaví 95. narozeniny a při této příležitosti vydala knihu **ZOO PLZEŇ 95 let**. K dostání je v e-shopu zahrady. Naši čtenáři o ni mohou soutěžit.

Soutěžní otázka: Plzeňská zoo po dlouhé době loni ukončila chov zeber Chapmanových. Nahradil je jiný poddruh zeber stepních, kterému mo-

mentálně hrozí ve volné přírodě vyhynutí. Víte, o jaký poddruh jde?

Odpovědi lze zasílat s označením Soutěž se zoo na adresu redakce nebo na e-mail soutez.Radnicniliisty@plzen.eu do 23. prosince. Správná odpověď v listopadové soutěži byla pralesnička harlekýn, mohlo být uvedeno i šipová žába nebo „dendrobátka“, uspěla Michaela Böhmová.